EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.12.12.
COM(2019) 623 final

2019/0273 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazása és érvényesítése terén az Unióra ruházott jogok gyakorlásáról szóló 654/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

E javaslat tárgya az Unió által a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazása és érvényesítése terén az Unióra ruházott jogok gyakorlásáról és a nemzetközi kereskedelmi szabályok, különösen a Kereskedelmi Világszervezet égisze alatt kialakított kereskedelmi szabályok alapján a Közösséget megillető jogok gyakorlásának biztosítása érdekében a közös kereskedelmi politika területén követendő közösségi eljárások megállapításáról szóló 3286/94/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 654/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: a jogérvényesítésről szóló rendelet vagy rendelet)[1] módosítása. A módosítás célja az Unió érdekeinek a nemzetközi kereskedelmi megállapodások keretében történő védelme olyan helyzetekben, amikor harmadik országok jogellenes intézkedéseket fogadnak el, és ezzel egyidejűleg blokkolják a vitarendezési eljárást. A rendelet eredetileg nem az ilyen helyzetek kezelésére irányult, de a jelenlegi fejlemények – nevezetesen a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) keretében történő vitarendezés megakadályozása – szükségessé teszik, hogy az Unió a lehető leggyorsabban fellépjen az érdekei védelmében.

A javaslat összhangban áll a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokban foglalt uniós jogok hatékony érvényesítésére irányuló uniós prioritással. A Bizottság politikai iránymutatása meghatározza, hogy: „biztosítanunk kell, hogy – többek között szankciók alkalmazása révén – érvényesíthessük jogainkat, amennyiben mások akadályozzák egy kereskedelmi konfliktus megoldását”[2], és ezt a megfogalmazást a kereskedelmi biztosnak küldött megbízólevél is tükrözi[3].

A javasolt módosítás kiterjeszti a jogérvényesítésről szóló rendelet hatályát, hogy lehetővé tegye a fellépést a vitarendezési eljárások blokkolása esetén. Az Unió jogainak védelme érdekében mielőbb el kell fogadni ezt a módosítást. A társjogalkotók általi gyors elfogadás megkönnyítése érdekében más változásra vonatkozóan nem született egyéb javaslat.

– *A vitarendezés akadályozása*

A WTO Vitarendezési Testülete több mint két éve nem tudja betölteni a WTO Fellebbezési Testületében lévő üres álláshelyeket. A kinevezések blokkolása miatt 2019. december 11-től a Fellebbezési Testületnek csak egy tagja lesz. Következésképpen a Fellebbezési Testület ettől az időponttól kezdve nem fog tudni új fellebbezéseket elbírálni. A WTO-tagok a vizsgálóbizottsági jelentés elleni fellebbezéssel elkerülhetik a kötelező erejű határozatokat, és így kibújhatnak nemzetközi kötelezettségeik alól. Ha a vizsgálóbizottsági jelentés ellen fellebbezést nyújtanak be, de a Fellebbezési Testület nem tud működni, a vita joghézagot hoz létre, és megoldatlan marad (a továbbiakban: hatálytalanított fellebbezés). Ez azt jelenti, hogy ezekben a helyzetekben a WTO vitarendezési rendszere nem lesz kötelező erejű. Végső soron

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 654/2014/EU rendelete (2014. május 15.) a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazása és érvényesítése terén az Unióra ruházott jogok gyakorlásáról és a nemzetközi kereskedelmi szabályok, különösen a Kereskedelmi Világszervezet égisze alatt kialakított kereskedelmi szabályok alapján a Közösséget megillető jogok gyakorlásának biztosítása érdekében a közös kereskedelmi politika területén követendő közösségi eljárások megállapításáról szóló 3286/94/EK tanácsi rendelet módosításáról (HL L 189., 2014.6.27., 50. o.).

[2] A 2019–2024 közötti időszakban hivatalba lépő következő Európai Bizottság politikai iránymutatása. https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_en.pdf

[3] Ursula von der Leyen elnök 2019. december 1-jei megbízólevele a kereskedelmi biztos részére.

az Unió gazdasági érdekei sérülnek, ha nem lehet hatékonyan érvényesíteni a nemzetközi kereskedelmi szabályokat.

E kialakuló helyzetben az Unió intenzíven dolgozott két területen: i. javaslatok előterjesztése a kinevezéseket és a WTO-tagsággal[4] való későbbi együttműködést akadályozó WTO-tag által felvetett aggályok kezelésére, valamint ii. rendkívüli intézkedések kidolgozása ideiglenes intézkedés formájában, amelynek célja a WTO fellebbezési mechanizmusának megismétlése mindaddig, amíg azt vissza nem állítják a WTO vitarendezési egyetértés (DSU)[5] 25. cikke szerinti választottbírósági eljárás útján. Az ilyen ideiglenes fellebbezési eljárás fenntartja a fellebbezés felülvizsgálatát, és ezért nem csupán végleges határozatot hoz a WTO két szakaszból álló döntéshozatali eljárásának teljes körű befejezését követően, hanem egy olyan határozatot is, amely a WTO szabályai szerint végrehajtható. Olyan átmeneti megoldásról van szó, amely a Fellebbezési Testület működésének újraindítását megelőző időszakban fog működni. Az ideiglenes intézkedés azonban nem automatikus mechanizmus, és a többi WTO-tag egyedi megállapodását teszi szükségessé.

Fennáll annak a kockázata is, hogy megszűnik az Unió egyéb nemzetközi kereskedelmi megállapodásaival – többek között a kétoldalú és regionális, különösen a régebbi megállapodásokkal – kapcsolatos vitarendezés, ha egy harmadik ország nem működik együtt kellőképpen a vitarendezés működőképessége érdekében. Előfordulhat például, hogy a harmadik ország nem jelöl ki választottbírót, és nincs előirányozva a vitarendezés működését biztosító készenléti mechanizmus. Ebben a helyzetben az Unió gazdasági érdekei sérülnek, és a fentiekben vázolt módon védelmet igényelnek. Ez a helyzet még fontosabbá válik, tekintettel arra, hogy az Unió egyre nagyobb hangsúlyt fektet a jogérvényesítésre. Az Unió kétoldalú és regionális szabadkereskedelmi megállapodásai keretében a vitarendezés szélesebb körű alkalmazása is várható, mivel e megállapodások közül több alkalmazandóvá válik, és WTO–plusz kötelezettségeket ír elő. Az Unió a közelmúltban kezdeményezte az első három ilyen ügyet.

– *A jogérvényesítésről szóló rendelet*

A Lisszaboni Szerződést követően az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a jogérvényesítésről szóló rendeletet mint a nemzetközi kereskedelmi megállapodások szerinti uniós jogok érvényesítésének közös jogalkotási keretét, amely a Bizottság fellépésére vonatkozó egyértelmű és kiszámítható szabályokon alapul. A társjogalkotók felhatalmazták a Bizottságot arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 291. cikkének megfelelően haladéktalanul fogadjon el végrehajtási jogi aktusokat, a rendeletben megállapított hatályon belül, a kifejezetten meghatározott korlátokon belül és kritériumokkal összhangban.

E rendelet értelmében a Bizottság a következő kereskedelempolitikai intézkedéstípusokat fogadhatja el: vámok, árubehozatal vagy -kivitel mennyiségi korlátozása és közbeszerzést érintő intézkedések. Az ilyen intézkedéseket objektív kritériumok alapján kell megválasztani és kidolgozni; ilyen kritérium többek között az, hogy az intézkedések hatékonyan ösztönözzék a harmadik országokat a nemzetközi kereskedelmi szabályok betartására; hogy alkalmasak legyenek a harmadik országok intézkedései által érintett uniós gazdasági szereplők kárpótlására; valamint hogy céljuk az Uniót érintő negatív gazdasági hatások minimalizálása legyen, többek között az alapvető fontosságú nyersanyagok tekintetében is.

[4] Az eljárást Walker új-zélandi nagykövet, a WTO Vitarendezési Testületének jelenlegi elnöke vezeti.

[5] A kezdeményezést az Európai Unió Tanácsa 2019. május 27-én és 2019. július 15-én jóváhagyta. Az Európai Parlament 2019. november 28-án ezt támogató állásfoglalást fogadott el.

A rendelet hatálya az alább felsorolt területeket érintő végrehajtási jogi aktusok elfogadására, felfüggesztésére, módosítására és megszüntetésére terjed ki:

a) Az Unió jogainak a kötelező érvényű, multilaterális és bilaterális vitarendezési szabályok szerinti érvényesítése;

b) Többoldalú és bilaterális, védintézkedésekkel kapcsolatos szabályok szerinti, az egyensúly helyreállítását célzó intézkedések; valamint

c) Az egyensúly helyreállítását célzó intézkedések olyan esetekben, amikor egy harmadik ország a GATT 1994. XXVIII. cikke szerint az engedményeit módosítja.

Különösen a kötelező erejű többoldalú és kétoldalú vitarendezés keretében az Unióra ruházott jogok érvényesítése tekintetében a Bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy harmadik ország által fenntartott jogellenes intézkedés esetén kereskedelempolitikai intézkedéseket vezessen be, különösen annak érdekében, hogy az Unió érdekeinek védelmében ösztönözze a harmadik ország megfelelését. Ilyen intézkedések azonban csak akkor lehetségesek, ha a harmadik ország intézkedésével kapcsolatos vitarendezési eljárások sikeresen lezárultak.

A rendelet ezért nem biztosít hatáskört olyan helyzetekre, amelyekben a vitarendezési eljárások nem működnek, és ezért nem hajthatók végre, mint a vitarendezési mechanizmusok blokkolásának eseteiben. A jogérvényesítésről szóló rendelet módosítására irányuló javaslat orvosolja ezt a hiányosságot azáltal, hogy a jogérvényesítésről szóló rendelet szerinti intézkedések kiváltó okait kiterjeszti az ilyen helyzetekre.

– *Szakpolitikai megfontolások*

A javasolt módosítás fő célja az olyan helyzetek kezelése, amikor azt követően, hogy a WTO vitarendezési testülete az Unió szempontjából kedvező döntést hozott, a folyamat elakadt, mivel a másik fél fellebbezésében „hatálytalanítja” a WTO-vizsgálóbizottság jelentését, és nem adja beleegyezését a WTO vitarendezési egyetértésének 25. cikke szerinti időközi fellebbezési választottbírósági eljárásba. Ilyen helyzetben a vitarendezési eljárásnak nem lesz kötelező erejű kimenetele.

Ezen túlmenően a javasolt módosítás figyelembe veszi azokat a hasonló helyzeteket, amelyek más nemzetközi kereskedelmi megállapodásokból, elsősorban regionális vagy kétoldalú megállapodásokból eredhetnek, amennyiben egy harmadik ország nem működik együtt kellőképpen a vitarendezés működőképessége érdekében. Előfordulhat például, hogy a harmadik ország nem jelöl ki választottbírót, és nincs előirányozva a választottbírósági eljárás lefolytatását biztosító készenléti mechanizmus.

A javaslat a koherencia és a hatékonyság érdekében együttesen foglalkozik a két helyzettel. Mindkét helyzetnek ugyanazok a kiváltó okai, és ugyanazokkal a negatív következményekkel járnak az Unió gazdasági érdekeire nézve. Közös jellemzőjük, hogy az Uniónak képesnek kell lennie arra, hogy jogait érvényesítse, és ezt a lehető legnagyobb mértékben független ítélethozatal révén kell megtennie. Amennyiben ez nem lehetséges, és a másik fél felelős a kötelező erejű független ítélethozatal blokkolásáért, az Uniónak mégis képesnek kell lennie arra, hogy jogait érvényesítse.

E javaslat biztosítja, hogy az Unió szükség esetén rendelkezzen a gazdasági érdekeinek védelméhez szükséges eszközökkel. A fellépés az Unió multilateralizmus és kötelező független ítélethozatal iránti elkötelezettségét tükrözi.

Ha az Unió úgy döntene, hogy nem hozza meg ezt az intézkedést, a fent ismertetett, blokkolt vitarendezési helyzetekben az lenne a következménye, hogy az Unió nem tudná időben megvédeni jogait. Ez akár arra is ösztönözheti a harmadik országokat, hogy meghiúsítsák az ítélethozatalt abban az esetben, ha az Unió valamely nemzetközi megállapodás alapján rendelkezik bizonyos, a harmadik ország által megsértett jogokkal.

A rendelet formájában már létező keret kidolgozása biztosítaná, hogy az Unió képes a gyors fellépésre. A fellépés gyorsasága létfontosságú. Ez az eljárás tehát – a rendelet logikájához hasonlóan – előnyben részesítendő, ha rendes jogalkotási eljárást irányoznak elő a kereskedelempolitikai intézkedések meghozatalára minden olyan egyedi esetben, amikor egy harmadik ország olyan típusú intézkedést tart fenn, amely rendszeresen vitarendezéshez vezet, de gátolja a döntéshozatali eljárást.

A rendelet alapján hozott kereskedelempolitikai intézkedések különösen arra szolgálnak, hogy egy harmadik országot arra ösztönözzenek, hogy megszüntesse az uniós kereskedelmi megállapodások megsértését azt követően, hogy az Unió sikeresen igénybe vette a vitarendezést. A javasolt módosítás lehetőséget teremt az Unió számára, hogy a rendelet alapján intézkedéseket vezessen be, különösen a célból, hogy a jogsértést bírósági vitarendezési eljárás teljes igénybevétele nélkül is megszüntesse, amennyiben a harmadik ország ezt megakadályozza.

A tervezett intézkedések összeegyeztethetők lennének az Unió nemzetközi kötelezettségeivel. Az általános nemzetközi közjog bizonyos feltételek – például az arányosság és az előzetes értesítés – mellett lehetővé teszi ellenintézkedések, azaz olyan intézkedések bevezetését, amelyek egyébként ellentétesek lennének a károsult félnek a nemzetközi jog megsértéséért felelős országgal szembeni nemzetközi kötelezettségeivel, és amelyek célja a jogsértés megszüntetése vagy a jogsértés jóvátétele. Ezt a nemzetközi szokásjogot az ENSZ egyik szerve, a Nemzetközi Jogi Bizottság kodifikálta az államok nemzetközi jogsértésekért fennálló felelősségéről szóló cikktervezetében[6]. Elvben az ellenintézkedéseket meghozó fél nem mentesül az alkalmazandó vitarendezési eljárás szerinti kötelezettségeinek teljesítése alól[7]. E rendelkezések az általános nemzetközi jog ellenintézkedésekre vonatkozó rendelkezéseihez képest különös szabálynak (lex specialis) minősülnek[8]. Ha azonban a felelős fél nem működik együtt jóhiszeműen a vitarendezési eljárásokban, és ezáltal megakadályozza a károsultat az ilyen eljárások lefolytatásában, úgy szükségszerűen újraéled az általános nemzetközi közjog követelményeivel összhangban álló ellenintézkedések alkalmazásának lehetősége. A Nemzetközi Jogi Bizottság megjegyzi, hogy e lehetőség újjáélesztésére akkor kerül sor, ha az egyik fél „nem hajtja végre jóhiszeműen a vitarendezési eljárásokat”, vagy „ha egy részes állam nem működik együtt a megfelelő bíróság létrehozásában”[9]. Ezek azok a helyzetek, amelyekben a jelenlegi módosítás alkalmazandó.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A javaslat összhangban áll a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokban foglalt uniós jogok hatékony érvényesítésére irányuló uniós prioritással, amely az Unión belüli munkahelyek

---

6 Lásd: Nemzetközi Jogi Bizottság, *Cikktervezet a nemzetközi jogot sértő cselekményekért fennálló felelősségről*, 2001. november, Közgyűlés, Hivatalos Nyilvántartások, Ötvenötödik ülésszak, 10. kiegészítés (A/56/10), IV.E.1. rész, II. fejezet és különösen az (1) bevezető kommentár.

7 Uo., az 50. cikk (2) bekezdésének a) pontja.

8 Uo., 55. cikk.

9 Uo., az 52. cikk (3) bekezdésének b) pontja és az 52. cikk (4) bekezdése, valamint a 2., 8. és 9. kommentár.

biztosításának és növekedés előmozdításának érdekét szolgálja. A javaslat a meglévő közös jogi keretet ehhez az új helyzethez igazítja.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javaslat összhangban áll a többi uniós szakpolitikával, és megerősíti az Unió multilateralizmus és független ítélethozatal iránti elkötelezettségét. A javaslat célja a jogérvényesítésről szóló hatályos rendelet módosítása, amely már összhangban állt a többi uniós szakpolitikával.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A tervezett jogi aktus fő célja és tartalma az elfogadott intézkedések jellege és célja, azaz az Unió nemzetközi kereskedelmi megállapodásainak végrehajtása miatt a közös kereskedelempolitikához kapcsolódik. Ezért a javasolt módosítás anyagi jogalapja az EUMSZ 207. cikke.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Tárgytalan. A közös kereskedelempolitika az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik. A szubszidiaritás elve a kizárólagos hatáskörbe tartozó területeken nem alkalmazandó.

- **Arányosság**

Az Unió érdekeinek a nemzetközi kereskedelmi megállapodások keretében történő gyors védelmére irányuló célkitűzés optimális esetben a jogérvényesítésről szóló rendelet javasolt módosítása útján érhető el olyan helyzetekben, amikor harmadik országok jogellenes intézkedéseket fogadnak el, és ezzel egyidejűleg megakadályozzák a vitarendezési eljárást. A módosítás az Unió fellépését kiváltó két új feltétel bevezetésére korlátozódik, és nem lépi túl a céljának eléréséhez szükséges mértéket. Emellett a rendelet alapján elfogadott intézkedéseknek arányosnak kell lenniük. Azokban az esetekben, amikor ez nem következik a szóban forgó nemzetközi megállapodás rendelkezéseiből, a módosítás egy erre vonatkozó kifejezett rendelkezést illeszt be. Ez összhangban áll az általános nemzetközi jog azon követelményével, hogy az ellenintézkedéseknek arányosnak kell lenniük.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A Bizottság ezt a jogalkotási módosítást megfelelőnek tartja, mivel egy, az EUMSZ 207. cikke alapján már elfogadott rendeletet módosít.

3. A KONZULTÁCIÓK ÉS HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

E kezdeményezéssel kapcsolatban nem került sor nyilvános konzultációra. A javasolt módosítások csak a rendelet alkalmazásának új kiváltó okait vezetnék be, tekintettel a WTO-ban kialakult vészhelyzetre.

A rendelet szerinti kereskedelempolitikai intézkedések elfogadása tekintetében a Bizottság már most is köteles információgyűjtést végezni, és minden egyes esetben a végrehajtási jogi aktusok eljárását alkalmazni. Az információgyűjtés révén a Bizottság információkat és véleményeket gyűjt és szerez be az érdekelt felektől az Unió gazdasági érdekeiről azokban az ágazatokban, ahol ellenintézkedéseket lehet fontolóra venni. A Bizottságnak figyelembe kell vennie az információkat és véleményeket. Az (EU) 2015/1843 rendelettel[10] létrehozott bizottság segíti a Bizottságot a jogérvényesítésről szóló rendelet alkalmazásában. A bizottság az uniós tagállamok képviselőiből áll.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Tárgytalan. A vonatkozó részletek az alábbiakban olvashatók.

- **Hatásvizsgálat**

E kezdeményezésre vonatkozóan nem készült hatásvizsgálat, tekintettel a téma jellegére, azaz a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokban foglalt jogok érvényesítésére és végrehajtására. E javaslatnak nincs közvetlen gazdasági, társadalmi vagy környezeti hatása, és az (eseti alapon) elfogadható intézkedések jellege különben sem tesz lehetővé előzetes értékelést.

A fent kifejtettek szerint bármely kereskedelempolitikai intézkedés elfogadásához a Bizottság már most is köteles információgyűjtést végezni, és az alkalmazás minden egyes esetében külön eljárást kell követnie. Az információgyűjtés révén a Bizottság információkat és véleményeket gyűjt és szerez be az érdekelt felektől az Unió gazdasági érdekeiről az egyes ágazatokban.

A javaslat megújítja a Bizottság azon kötelezettségét, hogy bizonyos idő elteltével felülvizsgálja a rendelet hatályát. A Bizottság ezért ennek megfelelően meg fogja tudni vizsgálni a módosítás hatását.

Ezen túlmenően e javaslat egy sürgős helyzettel foglalkozik, és ezért gyors fellépést igényel.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Tárgytalan.

- **Alapjogok**

Tárgytalan.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Nincsenek.

A javasolt módosítás mechanizmust biztosít az Unió jogainak érvényesítésére.

[10] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1843 rendelete (2015. október 6.) a nemzetközi kereskedelmi szabályok, különösen a Kereskedelmi Világszervezet égisze alatt kialakított kereskedelmi szabályok alapján az Uniót megillető jogok gyakorlásának biztosítása érdekében a közös kereskedelempolitika területén követendő uniós eljárások megállapításáról (kodifikált szöveg) (HL L 272., 2015.10.16., 1. o.).

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Tárgytalan.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A javaslat a jogérvényesítésről szóló hatályos rendelet korlátozott számú módosításának bevezetésére korlátozódik.

Az új rendelkezések a következők:

– A 3. cikk (Hatály) aa) és bb) ponttal egészül ki annak érdekében, hogy az Unió intézkedéseket hozhasson azon helyzetekben, amikor a vitarendezési eljárás a másik fél együttműködésének hiánya miatt nem folytatható le a WTO-egyezmény vagy más regionális vagy kétoldalú nemzetközi kereskedelmi megállapodások szerinti kereskedelmi vitákban. A WTO-egyezmény hatálya alá tartozó vitákat illetően ehhez arra lesz szükség, hogy az Unió megkapja a WTO vizsgálóbizottságának ítéletét, amely megerősíti az Unió fellépési jogát, továbbá hogy nem születik megállapodás a fellebbezési választottbíráskodásra vonatkozó ideiglenes intézkedésről.

– A 4. cikk bb) ponttal egészül ki azon követelmény meghatározása érdekében, hogy az uniós ellenintézkedések ilyen helyzetekben ne lépjék túl a harmadik ország intézkedése által okozott hatálytalanítást vagy sérelmet. Ez a meglévő keretben a vonatkozó vitarendezési szabályok értelmében már létezik, és összhangban áll azzal az általános nemzetközi közjogi követelménnyel, hogy az ellenintézkedéseknek arányosnak kell lenniük az általuk orvosolt jogsértéssel.

– A 10. cikk módosításának célja, hogy megújítsa a Bizottság azon kötelezettségét, hogy öt év elteltével felülvizsgálja a rendelet hatályát, beleértve a javasolt módosításra vonatkozó felülvizsgálati kötelezettséget is.

2019/0273 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazása és érvényesítése terén az Unióra ruházott jogok gyakorlásáról szóló 654/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) A 654/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[11] közös jogalkotási keretet hoz létre az Unió nemzetközi kereskedelmi megállapodások alapján fennálló jogainak bizonyos különleges helyzetekben történő gyakorlására.

(2) E helyzetek egyike a Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó egyezmény és az egyéb – például regionális vagy bilaterális – nemzetközi kereskedelmi megállapodások által megteremtett vitarendezési mechanizmusokhoz kapcsolódik. A 654/2014/EU rendelet lehetővé teszi az Unió számára, hogy a vitarendezési eljárás lezárását követően felfüggessze a kötelezettségeket.

(3) Az említett rendelet azonban nem foglalkozik azzal a helyzettel, amikor az Uniónak joga van fellépni egy harmadik ország által fenntartott intézkedés ellen, de az intézkedést elfogadó harmadik ország együttműködésének hiánya miatt a bírósági úton történő vitarendezést blokkolják vagy más módon akadályozzák.

(4) A WTO Vitarendezési Testülete ez idáig nem tudta betölteni a WTO Fellebbezési Testületében lévő üres álláshelyeket. A Fellebbezési Testület attól a pillanattól kezdve nem képes ellátni feladatát, hogy a Fellebbezési Testületnek kevesebb mint három tagja maradt. E helyzet megoldásáig és a WTO vitarendezési rendszere alapvető elveinek és jellemzőinek, valamint az Unió folyamatban lévő és jövőbeli jogvitákban fennálló eljárási jogainak megőrzése érdekében az Unió arra törekedett, hogy a WTO-egyezményben foglalt vitarendezés szabályairól és eljárásairól szóló egyetértés (a továbbiakban: WTO vitarendezési egyetértés) 25. cikke alapján ideiglenes intézkedés szülessen a fellebbezési választottbírósági eljárásról. E megközelítést az Európai Unió Tanácsa 2019. május 27-én és 2019. július 15-én jóváhagyta, valamint az Európai

[11] Az Európai Parlament és a Tanács 654/2014/EU rendelete (2014. május 15.) a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazása és érvényesítése terén az Unióra ruházott jogok gyakorlásáról és a nemzetközi kereskedelmi szabályok, különösen a Kereskedelmi Világszervezet égisze alatt kialakított kereskedelmi szabályok alapján a Közösséget megillető jogok gyakorlásának biztosítása érdekében a közös kereskedelmi politika területén követendő közösségi eljárások megállapításáról szóló 3286/94/EK tanácsi rendelet módosításáról (HL L 189., 2014.6.27., 50. o.).

Parlament 2019. november 28-i állásfoglalásában támogatta. Ha egy WTO-tag megtagadja egy ilyen megállapodás megkötését és fellebbezést nyújt be egy nem működő Fellebbezési Testülethez, a vitarendezés ténylegesen meghiúsul.

(5) Hasonlóképpen, ilyen helyzet állhat elő más nemzetközi kereskedelmi megállapodások, elsősorban regionális vagy kétoldalú megállapodások esetében, ha valamely harmadik ország nem működik együtt a vitarendezés működéséhez szükséges mértékben, például azáltal, hogy nem jelöl ki választottbírót, illetve ha ilyen helyzetben nincs előirányozva a vitarendezés működését biztosító mechanizmus.

(6) A vitarendezés meghiúsulása esetén az Unió nem tudja érvényesíteni a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokat. Ennélfogva helyénvaló a 654/2014/EU rendelet hatályát az ilyen helyzetekre is kiterjeszteni.

(7) E célból az Uniónak képesnek kell lennie arra, hogy gyorsan felfüggessze a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokból – ideértve a regionális vagy kétoldalú megállapodásokat is – fakadó kötelezettségeit, ha a kötelező érvényű vitarendezési mechanizmus hatékony igénybevétele nem lehetséges, mert a harmadik ország ezt lehetetlenné tette az Unió számára.

(8) Indokolt továbbá azt is meghatározni, hogy amennyiben a szóban forgó helyzetekben intézkedéseket hoznak a harmadik országgal folytatott kereskedelem korlátozására, ezeknek az intézkedéseknek arányban kell állniuk az Unió kereskedelmi érdekeinek az adott harmadik ország intézkedései által okozott hatálytalanításával vagy sérelmével, összhangban az Unió nemzetközi jog szerinti kötelezettségeivel.

(9) Végül a 654/2014/EU rendelet felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezését újabb ötéves időszakra meg kell újítani, és annak ki kell terjednie a javasolt módosítás alkalmazására.

(10) A 654/2014/EU rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 654/2014/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A 3. cikk a következőképpen módosul:

   a) a szöveg a következő aa) ponttal egészül ki:

   „aa) a WTO vizsgálóbizottsági jelentés köröztetését követően, amely részben vagy egészben helyt ad az Európai Unió által benyújtott kereseteknek, ha a WTO vitarendezési egyetértésének 17. cikke szerinti fellebbezés nem teljesíthető, és ha a harmadik ország nem egyezett bele a WTO vitarendezési egyetértésének 25. cikke szerinti időközi fellebbezési választottbírósági eljárásba;”

   b) a szöveg a következő bb) ponttal egészül ki:

   „bb) más nemzetközi kereskedelmi megállapodásokkal, többek között regionális vagy kétoldalú megállapodásokkal kapcsolatos kereskedelmi vitákban, amennyiben az ítélethozatal nem lehetséges, mivel a harmadik ország nem teszi meg a vitarendezési eljárás működéséhez szükséges lépéseket;”

2. A 4. cikk (2) bekezdése a következő bb) ponttal egészül ki:

„bb) amennyiben a 3. cikk aa), illetve a 3. cikk bb) pontjában foglalt helyzetekben intézkedéseket hoznak a harmadik országgal folytatott kereskedelem korlátozására, ezeknek az intézkedéseknek arányosnak kell lenniük az Unió kereskedelmi érdekeinek az adott harmadik ország intézkedései által okozott hatálytalanításával vagy sérelmével;”

3. A 10. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„A Bizottság legkésőbb 2025. március 1-jéig felülvizsgálja e rendelet hatályát, figyelembe véve különösen a hatály [e módosító rendelet hatálybalépésének napja]-tól/-től hatályos módosításait, az esetlegesen elfogadásra kerülő kereskedelempolitikai intézkedéseket, valamint azok végrehajtását, és megállapításairól jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.”

b) a (2) bekezdés a következőképpen módosul:

i. a (2) bekezdés első albekezdésének első mondata helyébe a következő szöveg lép:

„Az (1) bekezdés szerint eljárva a Bizottság arra irányuló felülvizsgálatot is végez, hogy e rendelet a szolgáltatások kereskedelmét érintő engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésére irányuló további kereskedelempolitikai intézkedéseket is előirányozzon”.

ii. a második albekezdést el kell hagyni.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő […] napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*